

Ti bu laj yich' lok'esel li stak'obiltak li ta *Jkuxlejalitik xchi'uk Kabteltik sventa Dios, programa xchi'uk bu chijts'ibaj*

2-8 YU'UN MAYO

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | 1 SAMUEL 27-29

«Ti k'u yelan la spas k'op li Davide»

it-1 paj. 79 par. 4

Akis

K'alal ja'o chjatav batel ta stojolal Saul li Davide, chib velta ay snak' sba li ta yosalal ajvalil Akise. Li ta sba velta k'ote, la snopik ti ja' yajkontraike, ja' yu'un li Davide chuvaj xa la spas sba yileluk. Va'un, mu'yuk k'usi pasbat yu'un li Akis ta skojs ti mu'yuk bu xibal sba ilate (1Sa 21:10-15; Sl 34, tit. xchi'uk 56, tit.). Li ta xchibal velta bate, li Davide yik'oj batel vakib sien sviniktak xchi'uk yuts' yalalik. Va'un, li Akise laj yak' ti te xnakiik ta Siklague. Li jun jabil xchi'uk chanib u te oyiike, li Akise la snop ti ja' yakal tstsakik ta k'op li jteklumetik ta Juda li David xchi'uk sviniktake, pe ti melel xkaltike, ja' yakal tstsakik ta k'op li jguesurelike, li jguirsitaetike xchi'uk li j-amaleketike (1Sa 27:1-12). Lek laj ta lo'lael li Akise, ja' yu'un laj yal ti ja' chchabiat yu'un li David xchi'uk sviniktak k'alal ja'o yakal chchapan sbaik li jfilisteetik sventa tstsakik ta k'op li ajvalil Saule. Pe ta skojs ti mu'yuk lek laj ya'iik li jpsamantaletik yu'un jfilisteetike, sutik batel ta Siklag li David xchi'uk sviniktake (1Sa 28:2; 29:1-11). Yileluke, k'alal och ta ajvalil li David xchi'uk la tstsak ta k'op li Gate, mu'yuk la smil li Akise. Yu'un li Vivliae chal ti kuxul to'ox k'alal ja'o ajvalilaj li Salomone (1Re 2:39-41; k'elo GAT).

w21.03 paj. 4 par. 8

Keremetik, ¿k'uxi xu' spat yo'ontonik ta atojolalik?

⁸ Jk'eltik k'usi yan la snuptan li Davide. K'alal laj yich' t'ujel sventa x-och ta ajvalile, mu'yuk

xlik ajvalilajuk ta ora, yu'un laj to smala epal jabil (1Sa 16:13; 2Sa 2:3, 4). ¿K'usi koltaat sventa mu xtavan xa'i smalaele? Mu'yuk chibaj ti te xa no'ox smeyoj sk'ob kome, yu'un la spas li k'usi xu' yu'un spasele. Jech k'ucha'al li'e, k'alal te naki ta yosil jfilisteetike, la tstsak ta k'op li yajkontratak Israele. Ja' jech la xchabi li yosalal Judae (1Sa 27:1-12).

it-2 paj. 368 par. 6

Jutbil k'op

Li Vivliae jamal chal ti mu stak' jutik k'ope, pe taje ma'uk sk'an xal ti persa sk'an xkalbetik li buch'u mu persauk sna'ik li k'usi jna'ojtike. Xi p'ijubtasvan li Jesuse: «Mu xavak'beik ts'i'etik li k'usi ch'ule xchi'uk mi ja'uk xajipbeik perla ton li chitometik sventa mu nakauk no'ox xpech'ilanik ta tek'ele xchi'uk ti xjoyijik tal ta atojolalik sventa silinoxuk ta ti'ele» (Mt 7:6). Li Jesuse mu skotoluk velta laj yal skotol li k'usi chjak'bate o ti ta jamal chak'be stak'obile, ti jech la spase ja' sventa mu stik' sba ta vokol (Mt 15:1-6; 21:23-27; Jn 7:3-10). Ja' jech la spasik ek li Abraan, Isaak, Raab xchi'uk li Eliseoe, yu'un li stukike mu'yuk jamal laj yalbeik li k'usi jak'batik yu'un li buch'utik mu'yuk chich'ik ta muk' Diose (Je 12:10-19; kap. 20; 26:1-10; Jos 2:1-6; Snt 2:25; 2Re 6:11-23).

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

w10 1/7 paj. 22 par. 5, 6

¿Mi xu' van skoltautik li buch'utik chame-mike?

Jnoptik ava'i ta sventa li'e. Jech k'ucha'al chchanubtasvan li Vivliae, k'alal jun krixchano chchame «chc'atajic ta lum yan velta» xchi'uk «chlaj sc'oplal o li c'usi snopojique» (Sl 146:4). Jech xtok, li Saúl xchi'uk Samuele

sna'ojik ti mu'yuk lek chil Dios li k'usitik sventa espiritismoe. Yu'un ba'yel xa ono'ox ja' stuk ajvalil la slok'es batel ta jteklum skotol li buch'utik tspasik espiritismoe (Le 19:31).

Ja' yu'un, xkaltikuk no'ox ti kuxuluk to kom xch'ulel li tuk'il Samuele, ħmi laj van stoy sba ta stojolal Dios jechuk sventa tskolta jun me' j-espiritista yo' xchi'in sbaik ta lo'il xchi'uk li Saule? Jech noxtok, mi mu'yuk ta yo'onton Jeova ta stak'be s-orasion li Saule, ħmi ja' xa van suj yu'un Dios jun j-espiritista sventa chchi'in ta lo'il ajvalil ta stojolal li Samuele? Mo'oj, mi jset'uk. Lek jamal xvinaj ti Samuel ta alel taje ma'uk li j-alk'op yu'un Dios ti chamm xa'oxe. Ta melel, ja' li pukuj ti la sk'atajes sba ta Samuele.

9-15 YU'UN MAYO

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | 1 SAMUEL 30, 31

«K'anbo Jeova ti xak'bot stsatsal avo'ontone»

w06 1/8 paj. 28 par. 12

Jxi'tatik li Jeovae, va'un chijmuyubaj

¹² Jech k'ucha'al laj xa kiltike, li Davide mu'yuk la spas smul ta skoj ti xi'taoj Jeovae. Pe ma'uk no'ox, yu'un ak'bat stsatsal yo'onton sventa lekuk k'usi spas k'alal oy k'usi la snup-tane. K'alal ja'o yakal chjativ ta stojolal Saule, li David xchi'uk sviniktake la snak' sbaik jun jabil xchi'uk chanib u ta Siklag, li ta yosilal jfilisteatike (1Sa 27:5-7). Jun velta k'alal ja'o lok'emik batel li viniketik ta jteklume, och elk'ajikuk li j-amaleketike, la xchik'ik li jteklume, laj yik'ik batel li antsetike, li ololetike xchi'uk li xchonbolomike. K'alal sutik talel li David xchi'uk sviniktake, lik ok'ikuk k'alal laj yilik li k'usi k'ot ta pasele. Li viniketike tsk'an xa ox chak'beik ton David ta skoj ti

chat tajak yo'ontonike. Ak'o mi chat yo'onton ek li Davide, mu'yuk ti anil xa la snop k'usi tspase (Pr 24:10). Ta skoj ti xi'taoj Diose, «la sa' koltael ta stojolal li Jeova Dios yu'une sventa sta stsatsal yo'onton». Va'un, la staik ta nutsel li j-amaleketike xchi'uk la spojik sutel li k'usitik yu'unik ta skoj ti koltaatik yu'un Jeovae (1Sa 30:1-20).

w12 15/4 paj. 30 par. 14

Li Jeovae chchabiutik sventa xijkolutik

¹⁴ Li Davide ep laj yil svokol ta xkuxlejal (1Sa 30:3-6). Li k'usi la sts'iba ti ja' ak'bat sna' yu'un Diose, ja' chak' ta ilel ti tstsak ta venta Jeova ti k'uyelan laj ya'i sbae (**k'elo Salmo 34:18 xchi'uk 56:8**). Melel ono'ox ti tstsak ta venta ek ti k'uyelan chka'i jbatike. Mi ja'o chkat ko'ontontik xchi'uk mi «oy svocol» ko'ontontik o mi «lajem stsatsal» ko'ontontik chka'itike, ta me xnopaj talel ta jtojolaltik li Jeovae. Taje tspat ko'ontontik, jech k'ucha'al k'ot ta stojolal David ti te chal ta jun k'ejoj ti xi la sts'ibae: «Xitse'in no'ox, xcuxet no'ox co'nton yu'un li xc'uxul avo'ontone. Aviloj xa c'u x'elan li jvocol; laj xa ana' ti ep at-o'nton chca'ye» (Sl 31:7). Li Diose ma'uk no'ox sna'oj li jvokoltike, yu'un tspat ko'ontontik sventa xkuch batel ku'untik. Jtos ti k'usi tstunese ja' li tsobajeletike.

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

w05 15/3 paj. 24 par. 8

Li k'usi mas tsotsik sk'oplal ta slivroal 1 Samuel

30:23, 24. Li k'usi la spas Davide jech ono'ox chal ta Numeros 31:27. Taje chak' kiltik ti ep sbalil chil Jeova li buch'utik chkoltavanik ta tsobobbaile. Ja' yu'un, k'usiuk no'ox ti yakal jpastike jpastik ta sjunul ko'ontontik «ta sventa Jeova, ma'uk ta sventa krixchanoe-tik» (Kol 3:23).

16-22 YU'UN MAYO

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | 2 SAMUEL 1-3

«¿K'usi chak' jchantik li k'ejoj ti ja' sbi
«Li arkoe?»»

w12 15/10 paj. 15 par. 11

¿K'u yelan chavak' ta ilel atalelal?

¹¹ Mu me xch'ay xka'itik ti ja' Jeova li buch'u yak'ojbe yabtel li moletik ta tsobobbail sven-ta *sk'elik lek li steklumale* (Ech 20:28; 1Pe 5:2). Ja' yu'un cha'a, li k'usi mas leke ja' ti jch'amtik li k'usi tsk'an Diose, ak'o mi kich'ojtik o mi mu'yuk li matanal taje. Mi ta jch'ies-tik li lekil talelale, mu'yuk me ta jpastik ti ja' no'ox jtuk ta jk'antik ti oyuk tsots kabtelike. K'alal la snop li ajvalil Saúl ti chpojbat yabtel yu'un li Davide, «chopol lic yil o» (1Sa 18:9). Ja' yu'un, ta skoj li xchopol talelal Saule, tsk'an ox tsmil li Davide. ¿Li vo'otik une? Mu jechuk jpastik k'ucha'al li Saúl ti ja' no'ox bat tajak ta yo'onton ti tsotsuk yabtele, ja' mas lek ti jechuk jpastik k'ucha'al li kerem Davide. Ak'o mi ep k'usitik mu'yuk tuk'ik k'ot ta stojolal, laj ono'ox yich' ta muk' li buch'utik ak'bil yabtel yu'un Diose (*k'elo 1 Samuel 26:23*).

w12 15/4 paj. 10 par. 8

Mu'yuk stuk'il o'ontonal: senyail ti kuxulu-tik ta slajeb k'ak'ale

⁸ Li Vivlia xtoke chalbe sk'oplal ti ep buch'utik tuk' yo'ontonike. Jchanbetik sk'oplal cha'vo' xchi'uk jk'eltik k'usitik xu' jchantik. Ba'yel jk'elbetik sk'oplal jun vinik ti tuk' laj yak' sba ta stojolal Davide: ja' li Jonatane. Ta skoj ti ja' bankilal xnich'on ajvalil Saúl li Jonatane ja' ox ch-och ta ajvalil li ta jteklum Israele. Ak'o mi jech, li Jeovae ja' la st'uj David sventa ch-och ta ajvalil. Li Jonatane mu'yuk it'ixaj, laj yich' ta muk' li k'usi xchapanoj Jeovae.

Mu'yuk la skontrain, «li Jonatane lic spas ta co'ol yo'nton xchi'uc li Davide» xchi'uk laj yal-be ti tuk' chak' sba ta stojolale. Ma'uk no'ox taje, yu'un laj to sk'elanbe xtok sk'u' spok', yespada, sflecha xchi'uk xchuk, ti ja' senyail ti chich' ta muk'e (1Sa 18:1-4). Jech xtok laj yak' persa sventa «stsatsubtasbe yo'nton» li Davide, ak'o mi laj yak' ta vokol xkuxlejal sventa tspoj ta stojolal li stote. Ta sjunul yo'onton xi la stsatsubtase: «Persa ono'ox vo'ot chlic ochan ta ajvalilal yu'un li jchi'iltac-tique. Vu'une xchibal jpsasmantal chic'ot avu'un» (1Sa 20:30-34; 23:16, 17). Mu labaluk xka'itik ti k'alal cham li Jonatane, li Davide laj yal ta jun k'ejoj ti ep sk'anoj xchi'uk ti toj k'ux laj ya'i k'alal chame (2Sa 1:17, 26).

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

it-1 paj. 1122 par. 2

Chi'ilil ta vok'el

Xu' jech xich'ik albel ek li buch'utik jmoj k'usi yakal tspasike xchi'uk ti ko'ol k'usi oy ta yo'ontonik staele. Jech k'ucha'al li'e, k'alal li ajvalil Iram ta Tiro ermano xut li ajvalil Salomone, ma'uk no'ox ta skoj ti ko'ol tsots yabtelike. Yu'un ja' van ta skoj xtok ti ko'ol oy ta yo'ontonik ti xak'beik ste'el xchi'uk li yan k'usitik chtun sventa xich' va'anel li temploe (1Re 5:1-12; 9:13). Xi la sts'iba li Davide: «¡K'elavilik! Toj lek xchi'uk toj k'upil sba ti jmoj oyik li steklumal Diose». K'alal jech laj yale, laj yak' a'iel ti mu persauk bats'i jchi'il jbatik ta vok'el sventa junuk ko'ontontik xchi'uk li yantike xchi'uk ti jmojuk oyutike (SI 133:1). Ak'o mi ma'uk xchi'il sbaik ta vok'el li David xchi'uk Jonatane, li Davide laj yal ti ja' sbankil li Jonatan ta skoj ti sk'anoj sbaik tajak xchi'uk ti ko'ol tskolta sbaike (2Sa 1:26). Chich' alel xtok ti xchi'il sbaik li buch'utik ko'ol stalelalik xchi'uk ti ko'ol k'usi tspasik ak'o mi chopol li k'usi tspasike (Pr 18:9).

23-29 YU'UN MAYO

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | 2 SAMUEL 4-6

«Mu'yukuk ta ko'ontontik spasel li k'usi chopol chil Jeovae»

w05 15/5 paj. 17 par. 7

Li k'usi mas tsotsik sk'oplal ta slivroal
2 Samuel

6:1-7. Ak'o mi lek li k'usi oy ox ta yo'onton Davide, pe ma'uk jech chal smantal Dios ti skajanik batel ta jkot kareta li Kaxae. Ta skoj taje, mu'yuk lek k'usi k'ot ta pasel (Eks 25: 13, 14; Nu 4:15, 19; 7:7-9). K'alal laj yik Kaxa li Usae, te vinaj ti smantaltak Jeovae mu'yuk chjel-o ak'o mi lek li k'usi oy ta ko'ontontik spasele.

w05 1/2 paj. 27 par. 20

Naka tuk' li k'usi tspas Jeovae

²⁰ Jvules ta joltik ti Usae xojtikin lek li smantaltak Jeovae. Li Kaxae ja' svinajeb ti te oy li Jeovae. Li Mantale chal ti mu xu' spikik Kaxa li buch'utik mu'yuk jech yich'oj yabtelike xchi'uk ti ta xich'ik mil el li buch'utik jech tspasike (Nu 4:18-20; 7:89). Ja' yu'un, sk'an xich' lek sp'ijilik k'alal oy bu chkuchik batel li Kaxae. Ak'o mi ma'uk to'ox pale li Usae, xojtikin lek li k'usi chal Mantal ta skoj ti ja' to'ox van jlevi vinike. Jech xtok, le' xa ox ta sjayibal jabile, laj yich'ik batel li Kaxa ta sna stot sventa lekuk chabibile (1Sa 6:20-7:1). 70 jabil te kom li Kaxae, ja' to ti k'uxi la snop tsjelbe yavil li Davide. Ja' yu'un, li Usae ta sbik'tal ono'ox sna'oj li k'usitik chal li mantaletik ta sventa li Kaxae.

w05 1/2 paj. 27 par. 21

Naka tuk' li k'usi tspas Jeovae

²¹ Jech k'ucha'al laj xa jk'eltike, li Jeovae sna'oj li k'usi oy ta ko'ontontike. Ak'o mi mu jamaluk chal li Vivliae, li Jeovae yik'aluk van laj

yil ti la stoy sba li Usae, ja' yu'un chal ta Sk'op «ti mu'yuk x-ich'bat ta muk' li sman-tale». ¿Mi ja' to'ox van jun jtoyba vinik ti lek cha'i spasel li k'usi ma'uk sbainoje? (Pr 11:2). ¿Mi toj tsots van sk'oplal laj ya'i sba ti laj yich' batel li Kaxa ti ja' to'ox la xchabiik li yuts' yalale? (Pr 8:13). ¿Mi toj jutuk van xch'unel yo'onton ti la snop ti mu xu' yu'un Jeova xchabi li Kaxa sventa mu xp'aje? K'uk xiuk no'ox, xu' jch'untik ti tuk' li k'usi la spas Jeovae, yu'un yik'aluk van oy k'usi chopol laj yilbe ta yo'onton li Usae. Ja' yu'un, laj no'ox yak'be stoj smul (Pr 21:2).

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

w96 1/4 paj. 29 par. 1

Ak'bo sbain Jeova li avokole

Ja'tik ta sba David ek li k'usi k'ot ta pasele, yu'un ja' to'ox ajvalil. Ti k'u yelan laj ya'i sbae chak' ta ilel ti mu'yuk lek tspas stalelalik bak'intik ek li buch'utik lek xil sbaik xchi'uk Jeova k'alal oy k'usi tsots tsnuptanike. Ta slikebale, kap tajak sjol, pe ta ts'akale, xi' tajak (2Sa 6:8, 9). Ja' te vinaj mi spatoy yo'onton ta stojolal Jeova. Yileluke, li Davide mu'yuk laj yak'be sbain Jeova li svokole, yu'un mu'yuk la xch'unbe smantal. ¿Mi xu' van jech xk'ot ta jtojolaltik ek? ¿Mi chkak'betik smulin Jeova k'alal chkil-o jvokoltik ta skoj ti mu'yuk la jch'unbetik smantale? (Pr 19:3).

30 YU'UN MAYO-5 YU'UN JUNIO

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | 2 SAMUEL 7, 8

«Li Jeovae la spas jun trato xchi'uk David»

w10 1/4 paj. 20 par. 3

Albil ono'ox sk'oplal chtal jun ajvalilal ti mu xljaj-o sk'oplale

Li k'usi oy ta yo'onton tspas li Davide, k'ot tajak ta yo'onton ek li Jeovae. Jech oxal, ta

skoj ti oy ta yo'onton yich'el ta muk' Dios li Davide xchi'uk ti k'usi oy ono'ox oy ta yo'ontone, la spas jun trato xchi'uk: li Jeovae chak' ochuk ta ajvalilal sbatel osil jun snitilul li Davide. Li Natane laj yalbe David li k'usi snopoj tspas Diose: «“Li amomnich'nabtaque xchi'uc ti bu c'alal aventainoje j'ech'el jech chcom o. Xchi'uc li avabtel ta ajvalilale te chcom o ta atojolic”, xi li Diose», x-utat (versikulo 16). ¿Buch'u van ja' sk'oplal li trato laj yich' pasel taje, ti tspas mantal sbatel osile? (Sl 89:20, 29, 34-36).

w10 1/4 paj. 20 par. 4

Albil ono'ox sk'oplal chtal jun ajvalilal ti mu xlal-o sk'oplale

Li Jesús ti likem ta Nazarete lok'em tal ta yuts' yalal li Davide. Li anjel ti laj yalbe sk'oplal svok'el li Jesuse xi laj yale: «Li Diose ta xac' ochuc ta ajvalilal jech chac c'u cha'al li smoltot David ta vo'onee. J'ech'el chlic sventainbe o scotol li smomnich'nab Jacobe. Mu'yuc slajeb li yabtel chich'e» (Lu 1:32, 33). Ta melez, k'ot ta pasel ta stojolal Jesucristo li trato laj yich' pasel xchi'uk Davide. Mu ja'uk laj yich' t'ujel yu'un krixchanoetik sventa sta li yabtele, mo'oj, jech laj yal stuk Dios, jech oxal ja' sderecho tspas mantal sbatel osil. Xchi'uk mu xch'ay xka'itik, skotol li k'usitik chal Diose chk'ot ono'ox ta pasel (Is 55:10, 11).

w14 15/10 paj. 10 par. 14

Tsotsuk lek xch'unel avo'onton ta sventa li Ajvalilal yu'un Diose

¹⁴ Taje ja' sk'oplal li *trato xchi'uk Davide* (k'elo 2 Samuel 7:12, 16). Li ta trato taje, li Jeovae laj yalbe ta melez li va' ajvalil ta vo'neal Israel ti te chlok' tael ta snitilulal li Mesias (Lu 1:30-33). Ja' jech laj yal ta melez ti bu chlik tael li nitilulal taje. Li Jeovae laj yal ti snitilulal David taje ja' chk'ot ti «bocho' tuc' chchapanvan» li ta Ajvalilal yu'un Me-

siase (Ese 21:25-27). Ta sventa li Jesuse, li ajvalilal tspas Davide «j'ech'el te chcomic o». Ta melez, «ti c'u to sjalil te oy li c'a-c'ale, j'ech'el ja' ch-ochilanic o ta ajvalilal li smomnich'nabtaque» (Sl 89:34-37). Li Ajvalilal yu'un Mesias mu'yuk bu tsok, xchi'uk li k'usitik chk'otanuk ta pasel yu'une jech-o sbatel osil.

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

it-2 paj. 1168 par. 1

Slajebal k'ak'al

Li albil k'op laj yal Balaame. K'alal sk'an to'ox x-ochik ta Albil Balumil li j-israeletike, li j-al-k'op Balaame xi laj yalbe li Balak ti ja' ajvalil ta Moabe: «La', chkalbot ava'i li k'usi tspasbe ta slajebal k'ak'al ateklumal li jteklum [Israele]. [...] Ta stojolal li Jakobe chlok' tael jpej k'anal, ta stojolal li Israele chlik tael jun vaxton. Ja' ta sjavbe stiba li Moabe xchi'uk sbakil sjol li xnich'nabtak pask'ope» (Nu 24: 14, ts'ib ta yok vun, 15-17). K'alal k'ot ta pasel ta sba velta li albil k'op li'e, li k'anale ja' sk'oplal li ajvalil David ti la spas ta mantal li jmoabetike (2Sa 8:2). Li «slajebal k'ak'al» xi li ta albil k'op li'e ja'o lik k'otuk ta pasel k'alal och ta ajvalil li Davide. Li Davide ja' svinajeb ti chk'ot ta ajvalil Mesias li Jesuse, ja' yu'un li albil k'op laj yal Balaame chk'ot ta pasel xtok mi la slajesbe sk'oplal skotol jajkontrata li Jesuse (Sl 2:8; 9; Is 9:7).

6-12 YU'UN JUNIO

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | 2 SAMUEL 9, 10

«Li Davide laj yak' ta ilel tuk'il k'anelal»

w21.11 paj. 9 par. 7

Kak'be jbatik ta ilel tuk'il k'anelal

⁷ Jech k'ucha'al laj kaltik ta parafo 6, li sjelbenal li tuk'il k'anelal xchi'uk li k'anelal

chka'itik ta stojolal krixchanoetike ja' ti k'u yu'un chlok' ta ko'ontontik spasele. ¿K'u yu'un laj yak'ik ta ilel tuk'il k'anelal li yajtuneltak Dios ta vo'nee? Ma'uk subjil la spasik, yu'un lok' ta yo'ontonik spasel. Ja' jech la spas li Davide. Laj yak'be ta ilel tuk'il k'anelal li Jonatan ti ja' yamigoe ak'o mi tsk'an chmilat to'ox yu'un li stot Jonatane. K'alal chamem xa ox li Jonatane, li Davide jech-o laj yak'be ta ilel tuk'il k'anelal li Mefiboset ti ja' skerem li Jonatane (1Sa 20:9, 14, 15; 2Sa 4:4; 8:15; 9:1, 6, 7).

w05 15/5 paj. 17 par. 11

Li k'usi mas tsotsik sk'oplal ta slivroal 2 Samuel

9:1, 6, 7. Li Davide k'ot ta pasel yu'un li k'usi laj yale. Sk'an xkak'tik persa ek ti xk'otuk ta pasel li k'usi chkaltike.

w11 1/7 paj. 14 par. 3, 4

¿Mi oy p'ajbilot ava'ioj aba junuk velta?

Li Mefi-bosete ja' xnich'on li Jonatane, ti yamigo sbaik tajak xchi'uk li Davide. K'alal sk'an to'ox xcham ta pas k'op li Jonatane la sk'anbe vokol David ti ak'o oyuk slekil yo'onton ta stojolal li yuts' yalale. Ta mas ts'akal k'alal ja' xa'ox Ajvalil li Davide ivul ta sjol li k'usi i-albat yu'un yamigoe. Li va' k'ak'al taje, kuxul to'ox li Mefi-bosete. Ta sbik'tale oy k'usi la snuptan ti mu xa xanav-o lek ikome. ¿Mi xavak' xa venta ti k'u yu'un p'ajbil laj ya'i sba une?...

Li Davide oy ta yo'onton ti chchabibe li xnich'on Jonatane, ja' yu'un laj yik' batel ta naklej ta Jerusalén sventa nopol oy xchi'uk laj yalbe ti ta xchi'in ta ve'el ta xmexae. Jech noxtok laj yalbe xchi'uk xnich'nabtak jun vinik ti Siba sbi sventa tsk'elike, xchi'uk laj yalbe xtok li yajtuneltak Sibae. Ta meel toj lek la xk'uxubin Mefi-boset li Davide. ¿Mi xana' k'usi ik'ot ta pasel ta ts'akal?...

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

it-1 paj. 284 par. 9

Isimil

Li ta vo'nee, epal jteklumetik ta slok'eb k'ak'al ti te tsakal sk'oplal li j-israeetike ich'bilik-o ta muk' li viniketik k'alal oy yisimike. Li j-israeetike laj yich'ik albel mantal ti mu toj komkomuk set li sjolik ta xokontake xchi'uk ti mu slok' li sti'il yisimik ta xokon satike (Le 19:27; 21:5). Ti jech albatike ja' van ta skoj ti jech nopem xa'iik spasel junantik lumetik sventa xich' ta muk' sdiosike.

13-19 YU'UN JUNIO

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | 2 SAMUEL 11, 12

«Mu xavak' ti ja'uk spasot ta mantal li k'usitik chopole»

w21.06 paj. 17 par. 10

Xu' xijatavutik lok'el li ta spets' Satanase

¹⁰ Kalbetik sk'oplal li ajvalil Davide. Ep k'usitik ak'bat yu'un li Jeovae, jech k'ucha'al sk'ulejal, lek laj yich' ojtikinel xchi'uk la stsal epal yajkontratak. Li Davide la stojbe ta vokol li Diose xchi'uk laj yal ti mu xlay ta chapel yu'un ti k'usitik ak'bateme (Sl 40:5). Pe ta ts'akale, oy k'usi lik xpich' o'onta li Davide xchi'uk ch'ay xa'i li k'usi ak'batem yu'un Jeovae. Ak'o mi ep xa ox yajniltak, lek laj yilbe yajnil yan vinik, taje tsatsal mulil chil li Jeovae. Li antse Bat-Seba sbi xchi'uk li smalale ja' sbi Urias ti ja' j-et vinike. Li Davide ja' no'ox la snop li k'usi tsk'an stuke, la xchi'in ta vayel li Bat-Sebae xchi'uk la xchi'in yol yu'un. Pe ma'uk no'ox, yu'un laj yal mantal sventa xich' milel li Uriase (2Sa 11:2-15). ¿Mi laj van snop ti mu'yuk yiloj Jeova li k'usi tspase? Ak'o mi jal xa ox tuk' tunem tal ta stojolal Jeova, ja' bat ta yo'onton li k'usi tsk'an stuke xchi'uk li k'usi la xpich' o'ontae, va'un tsots la

snuptan-o svokol. Pe ta mas ts'akale, laj yal ta jamal li smule xchi'uk la sutes yo'onton. jLa stojbe taje ta vokol Jeova ti ak'at ta per-tone! (2Sa 12:7-13).

w19.09 paj. 17 par. 15

Ta sjunuluk ko'ontontik jch'unbetik smantal li Jeovae

¹⁵ Li Jeovae ma'uk no'ox laj yak' ti xk'ot ta jo-lil ta yuts' yalal li Davide, yu'un la st'uj xtok sventa ja'uk sventain sjunul li jteklum Israe-le. Ep k'usitik spas yu'un ta skoj ti ja' ajvali-le, pe bak'intike mu'yuk k'usi lek la spas xchi'uk tsots la sa' smul (2Sa 11:14, 15). Ak'o mi jech, laj yak' ta ilel ti chch'unbe smantal li Jeovae, yu'un la xch'am li tuk'ibtasel ak'bate, la sjam yo'onton k'alal la sk'opone xchi'uk laj yak' persa ti xch'un li tojobtasel ak'bat yu'un Diose (Sl 51:1-4). Jech xtok, la xch'am li to-jobtasel ak'bat yu'un junantik viniketik xchi'uk junantik antsetike, yu'un bik'it taje laj yak' sba (1Sa 19:11, 12; 25:32, 33). Li Davi-de laj yikta sba ta spasel li k'usi chopole xchi'uk ja' laj yak' ta yo'onton ti xtun ta sto-jolal li Jeovae.

w18.06 paj. 17 par. 7

Jch'untik li mantaletik xchi'uk li beiltasele-tik sventa jchanubtas li jol ko'ontontike

⁷ Sventa xkich' jp'ijiltik xchi'uk ti jch'unbetik li smantaltak Jeovae, mu persauk ti oy k'usitik chopol jnuptantike. K'alal ta jchantik ta Vivlia li k'usi k'ot ta stojolal junantik krixchanoe-tik xchi'uk ti jnopbetik sk'oplale, xu' ep k'usi jchantik. Xi chal li Proverbios 1:5: «Li boch'o bij ti xa'ibe lec smelole, ta to xbijub batel». Li chanubtasel taje ja' yak'oj stuk li Jeovae xchi'uk mu k'usi xko'olaj-o. Jnoptik ta sventa li k'usi la snuptan David ta skoj ti mu'yuk la xch'unbe smantal Dios xchi'uk ti mulivaj xchi'uk li Betsabee (Bat-seba) (2Sa 12:7-14). K'alal ta jk'eltik li lo'il taje, nopbo batel sk'oplal li sjak'obiltak li'e: «jK'usi la spas jechuk li Da-

vid yo' mu xil svokole? jK'usi van ta jpas ti jechuk xk'ot ta jtojolale? jMi chijatav batel jech k'ucha'al la spas li Josee o mi ja' ta jchanbe li David ti yal ta mulile?» (Je 39:11-15). K'alal ta jnopbetik sk'oplal li vokoliletik xu' jnuptantike, mas to ta jp'ajtik li k'usitik chopole.

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

w07 1/10 paj. 5 par. 11

Chk'uxubinvan li aTotike

Kalbetik yan velta sk'oplal li David xchi'uk Be-tsabee. Sventa mu xmilatik xchi'uk ti ja' x-ak'-batik li stojobil mulil ti k'un no'oxe, sk'an ba'-yel staik perton ta sventa li smulike. Pe taje mu stak' spasik jech li jchapanvanejetik ta Is-raele. Ti lajuk yak' Jeova ak'o xchapanik taje, mu'yuk k'usi yan xu' spasik ti jechuke, persa tsmilik jechuk li David xchi'uk Betsabe jech k'ucha'al chal li Mantale. Pe ta skoj litrato spasojeova xchi'uk Davide, la sk'el mi xu' chch'aybe smul li Davide (2Sa 7:12-16). Ja' yu'un li «muc'ul [Jchapanvanej] ta sbejel bnamile» xchi'uk ti ja' «[xojtikin] c'usi oy ta co'nton[tike]» la snop ti ja' chchapan stuk li mulil taje (Je 18:25; 1Kr 29:17). Ja' no'ox stuk Dios xilbe yo'onton li Davide, xil mi ta meel sutesoj yo'onton sventa jech xu' ta xch'aybe li smule.

w12 15/11 paj. 22, 23 par. 9, 10

jK'uxi xu' jtabetik sbalil ti tspasvan ta per-ton li Jeovae?

⁹ Li Jeovae mu'yuk bu la slok'esbe li k'usi-tik chopol la snuptan David ta skoj smule, laj yil-o svokol ti k'u sjalil kuxule. Ak'o mi jech, laj yak'be perton ta skoj ti chat yo'on-ton yu'un li smule xchi'uk ti la sbik'tajes sba ta stojolale ta meel la sutes yo'onton (k'elo Salmo 32:5; Sl 51:17). Li Dios ti skotol xu' yu'une xojtikin lek li k'usitik oy ta yo'onton li jun krixchanoe xchi'uk ti k'u yu'un tspas

smule. Li Jeovae laj yak' ta ilel xk'uxul yo'on-ton, yu'un ja' la xchapan li David xchi'uk Be-tsabee, ma'uk laj yak' ti xchapanatik yu'un krixchanoetik ti xu' ox xljajik ta milel k'ucha'al chal li Smantal Moise (Le 20:10). Ta ts'a-kale, laj yil jun yol xnich'onik ti k'ot ta ajvalil ta Israele, taje ja' li Salomone (1Kr 22:9, 10).

¹⁰ Yan ti k'usi xu' la stsak ta venta Jeova sventa xak'be perton li Davide, ja' ti laj yak'be perton Saúl li Davide (1Sa 24: 4-7). Li Jeovae jech chich'utik ta venta k'ucha'al chkich'tik ta venta li yantike, ja' jech laj yal li Jesuse: «Mu me xatic'be smul ach'i'ilic, yu'un jech mu xavich' tic'bel amulic yu'un Dios ec. Yu'un ti c'u x'elan chatic'be smul ach'i'ilique, ja' jech chavich' tic'bel amulic ec. Ti c'u yepal chabisbe ach'i'ilique, ja' jech chabisbatic ec» (Mt 7:1, 2). jTspat ko'ontontik ti chak'be perton Jeova li buch'u slo'laoj xchi'il ta nupunel o mi oy buch'u milvaneme! Pe ja' to mi ch-ak'van ta perton eke, mi jamal chal li smule xchi'uk mi la sjel li yo'ontone. K'alal ta melel tsutes yo'onton jun krixchanoe «chc'ot yorail ta [x-ak'bat] xcuxetel [yo'onton]» yu'un li Jeovae (k'elo Hechos 3:19).

20-26 YU'UN JUNIO

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | 2 SAMUEL 13, 14

«Chopol k'usi k'ot ta pasel ta skoj ti ja' la spas k'usi tsk'an yo'onton stuk li Amnone»

it-1 paj. 34 par. 3
Absalon

Laj yich' milel li Amnone. Li Tamar ti ja' yixlel Absalone k'upil sba taje. Li Amnon ti ja' xchabankil li Absalone la sk'an taje li Tamare. Ja' yu'un, la skuy sba ta j-ipajel sventa xtal ak'batuk sve'el yu'un li Tamare, va'un te la stsatsal tsak. Laje, li Amnone la sp'aj li Ta-

mare xchi'uk la stak lok'el. Va'un te taat yu'un li Absalone, yak'oj tan ta sjol xchi'uk sli'oj ta jatel li snatil k'u' ti ja' svinajeb ti ja' stojol tseb ajvalile. Li Absalone laj yak' venta ta ora li k'usi k'ot ta pasele xchi'uk la snop ti ja' la spas li Amnone, li'e chak' ta ilel ti yiloy xa ono'ox ti oy k'usi chopol ta yo'onton li xchabankile. Va'un, laj yalbe ti mu stik'be smul li Amnone xchi'uk laj yik' batel ta sna sventa te xnaki (2Sa 13:1-20).

w17.09 paj. 5 par. 11 **Jchantik me spajesel jbatik**

¹¹ Li Vivlia xtoke chalbe sk'oplal chopol krixchanoetik ti mu'yuk la spajtsan sbaik ta sventa li mulivajele xchi'uk chak' ta ilel ti la sta tsots svokolik ta skoj ti jech la spasike. Ja' yu'un, mi oy buch'u jech tsnuptan k'ucha'al li Kime lek ti snopbe sk'oplal li k'usi chal ta kapitulo 7 yu'un Proverbios ta sventa li jun kerem ti mu'yuk la sk'el sbae. Xu' snopbe sk'oplal xtok li k'usi la spas Amnone xchi'uk li tsatsal vokolil la snuptan ta skoj li k'usi la spase (2Sa 13:1, 2, 10-15, 28-32). K'alal ja'o tspasik li yich'el ta muk' Jeova ta yuts' yalalik li totil me'iletike xu' stunesik li lo'iletik ta Vivlia taje. Va'un ja' me jech tskolta yalab xnich'nabik sventa xchan spajesel sbaik xchi'uk ti lekuk xtojobik ta snopel li k'usi tspasike.

it-1 paj. 34 par. 6
Absalon

K'alal jelav chib jabile, k'ot yorail ti tslok'beik stsotsil chijetike. Ta skoj ti ja' yorail k'ine, li Absalone la xchapan jun ve'lil li ta Baal-Asor ti te van 22 Km. xkom li ta stuk'il snorteal Jerusaleme, va'un la stak ta ik'el li ajvalil David xchi'uk xnich'nabtake. K'alal laj yal David ti mu'yuk chbate, li Absalone la sk'anbe vokol ti ja' ak'o stak batel li Amnon ti ja' sba xnich'one (Pr 10:18). «K'alal xkuxet xa yo'onton ta vino» li Amnon ta yorail ve'ele, li Absalone laj yalbe yajtuneltak ti ak'o smilike. Li

yan xnich'nabtak Davide sutik batel ta Jeru-salen, pe li Absalone te bat snak' sba ta Gue-sur ti te xkom ta slok'eb k'ak'al yu'un muk'ta nab ta Galileae, ti te ch-ajvalilaj li smoltot ti ja' jsiria vinike (2Sa 13:23-38). Li espada ti laj xa ono'ox yalbe sk'oplal li j-alk'op Natane, ja' to och li ta yuts' yalal Davide, ti te chkom-o ti k'u sjalil kuxule (2Sa 12:10).

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

w08 15/11 paj. 5 par. 3

¿K'u yelan atalelal cha k'an?

Oy to yan k'usi xu' jpastik sventa xlekub li jtalelaltike, ja' ti jk'elbetik sk'oplal k'uyelan stalelalik li krixchanoetik ti te sk'oplalik ta Vivliae xchi'uk ti jk'eltik k'usi ti lek-o stalelalik o k'usi ti chopol-oe. Jnopbetik sk'oplal José, li skerem moltotil Jacobe. Li vokolaetik la sruptane mu'yuk lik yat-o yo'onton xchi'uk mu'yuk sok-o li stalelaltak ti toj k'upilik sbae (Je 45:1-15). Pe jvules ta joltik li Absalón ti ja' xnich'on li ajvalil Davide. Ak'o mi ja' jun vinik ti labal sba ch-ile ta skoj li spat xokone xchi'uk ti oy ta yo'onton yilel li jteklume, ja' jun jlo'lavanej ech' xchi'uk jmilvanej (2Sa 13: 28, 29; 14:25; 15:1-12). Jech k'ucha'al chkil-tike, ti k'uyelan k'upil sba ta k'eel jun krixchano ma'uk ti k'uyelan li spat xokone o ti k'uyelan tspas sba yilele.

27 YU'UN JUNIO–3 YU'UN JULIO

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | 2 SA-MUEL 15-17

«Li Absalone la stoy sba ta skoj ti tsots sk'oplal laj ya'i sbae»

w16.02 paj. 28 par. 10

Tuk'uk ko'ontontik k'ucha'al li yajtuneltak Dios ta vo'nee

¹⁰ Oy jun skerem li ajvalil Davide, Absalón sbi. Li stuke mu'yuk bu bik'it laj yak' sba, ja' yu'un

mu'yuk tuk' yo'onton laj yak' sba ta stojolal li Jeovae. Ak'o mi sna'oj ti ja' t'ujbil yu'un Jeova li stote, ja' ox tsk'an ch-och ta ajvalil li Absalone. Ja' yu'un «la xchapan scareta sventa pleito, xchi'uc ca'etic xchi'uc lajuneb yoxvinic viniquetic (50) sventa ba'yucbe chbatic yu'un» (2Sa 15:1). Jech xtok, la slo'labe yo'onton ep j-israeletik sventa sk'anik ti ja'uk x-och ta ajvalil li Absalone. Ma'uk no'ox, yu'un tsk'an ox tsmil xtok li stote (2Sa 15:13, 14; 17:1-4).

w12 15/7 paj. 13 par. 5

Tunkutik ta stojolal li Dios ti chak' kolemu-kutike

⁵ Oy epal lo'iletik ta Vivlia chal ta sventa li chopol amigoiletike. Jun li buch'u te chalbe sk'oplal ta Vivliae, ja' li Absalón li xnich'on Davide. Ta melel, li Absalone ja' jun vinik ti solel alak' sbae. Jech k'ucha'al la spas li Satanase, ta skoj ti tsk'an ch-och ta ajvalile, solel makbat sat xchi'uk ta xa'ox spojbe li ajvalilal yu'un stote. Ta skoj ti toj ech' no'ox manyae, tsk'an ox tspojbe li yabtel stote, yu'un solel lek xa tajek yo'onton yileluk ta stojolal li j-israeletike xchi'uk la sbaba-al ti mu'yuk oy ta yo'onton steklumal li ajvalil Davide. Li Absalón eke ja' la stunes li pets' la stunes Satanás li ta nichimaltik Edene: la sko'oltas sba ta jun krixchano ti lek yo'onton yilele xchi'uk tsots la sabe smul li stote (2Sa 15:1-5).

it-1 paj. 1113 par. 2

Ebron

Junantik jabil ta mas ts'akale, li Absalon ti ja' xnich'on Davide sut batel ta Ebron xchi'uk oy k'usitik lik spas sventa ja'uk x-och ta ajvalil ta xk'exol li stote, pe mu'yuk pas yu'un (2Sa 15:7-10). Sventa x-och ta ajvalil li Absalone, ja' van la st'uj li Ebron ta skoj ti ja' to'ox kapital yu'un Judae xchi'uk ep k'usitik k'otem ta pasel te. Jech xtok, te ayan li Absalone. Ta

mas ts'akale, la xcha'meltsan Ebron li Reo-boam ti ja' smom Davide (2Kr 11:5-10). Ta mas ts'akale, k'alal sutik tael li buch'utik ik'-bilik to'ox batel ta Babiloniae, junantik judae-tike te nakiik ta Ebron (Kiryat-Arba) (Ne 11:25).

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

w18.08 paj. 6 par. 11

¿Mi jna'ojtik lek ti ja' jech k'ot ta pasele?

¹¹ Taje xu' jech chk'ot ta jtojolaltik ek, yu'un xu' van li yantike oy k'usi chopol tspasbutik ta skoj ti oy k'usi mu ts'akaluk yabinojik ta jtojolaltike. Kalbetik sk'oplal k'usi k'ot ta stojalal li ajvalil David xchi'uk li Mefi-bosete. Li Davide laj yak'be Mefi-boset skotol li osiletik ti ja' to'ox yu'un li smoltot ti ja' li Saule (2Sa 9:6, 7). Pe mu ta sjaliluke oy k'usi chopol laj yich' albel ta sventa li Mefi-bosete, pe li Davide mu'yuk la sabe lek ya'yejal, va'un la spoj-be sutel skotol li yosiltake (2Sa 16:1-4). K'alal la xchi'in ta lo'il Mefi-boset li Davide, laj yak' venta ti mu lekuk li k'usi la spase, ja' yu'un laj yak'be sutel jaysepuk li yosiltake (2Sa 19:24-29). Ti lajuk xch'akbe yorail David sventa sabe lek ya'yejal li k'usi albate, mu jechuk la spas ti jechuke.

